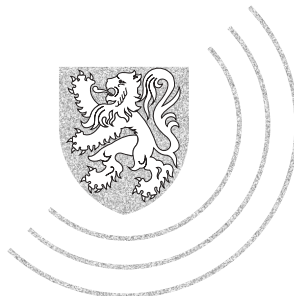

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

6 november 2001

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van de Republiek der Filippijnen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Manila op 14 januari 1998 en met het proces-verbaal van rechtzetting van 8 september 1999

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Stefaan Platteau**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weys ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Johan Sauwens.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Zie :

770 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid	4
I.1. Inhoud en finaliteit van de overeenkomst	4
A. Gemengd karakter van de overeenkomst	4
B. Standaardtekst van de BLEU	4
C. Voordelen van de verdragsrechtelijke inbedding van het internationaal investeringsgebeuren	4
D. Inhoud van de verdragsrechtelijke waarborgen	4
I.2. Schets van het partnerland	5
A. Recente politiek-institutionele evoluties	5
B. Recente economische gegevens	5
II. Algemene bespreking : opmerkingen en vragen van de leden	5
II.1. Tussenkomsst van de heer Stefaan Platteau	6
II.2. Tussenkomsst van de heer Eloi Glorieux	6
III. Algemene bespreking : repliek van de minister	6
IV. Stemmingen	7
IV.1. Stemming over de artikelen	7
IV.2. Stemming over het geheel	7

DAMES EN HEREN,

Op datum van donderdag 25 oktober 2001 werd in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst ter bevordering en bescherming van investeringen tussen de BLEU en de republiek der Filippijnen besproken en goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER PAUL VAN GREMBERGEN, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGHENEDEN, AMBTENARENZAKEN EN BUITENLANDS BELEID

I.1. Inhoud en finaliteit van de overeenkomst

A. Gemengd karakter van de overeenkomst

Ter situering van de voorliggende overeenkomst wijst de minister er bij de aanvang van zijn uiteenzetting op dat het hier gaat om een bilateraal verdrag, dat gesloten werd in het kader van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU). Aangezien zulke investeringsakkoorden in de Belgische context zogenaamde "gemengde verdragen" zijn, betekent zulks dat naast het Groothertogdom Luxemburg aan Belgische zijde zowel de drie gewesten als de federale overheid verdragspartij zijn. Voor een explicitering van dit gemengd karakter verwijst de minister de commissieleden naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

B. Standaardtekst van de BLEU

Verder laat de minister opmerken dat de BLEU al meer dan dertig jaar dergelijke akkoorden sluit, en dit bijna uitsluitend met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). De ervaring leert immers dat buitenlandse investeringen in dergelijke landen doorgaans een wat hogere risicograad inhouden. Teneinde een en ander wat te harmoniseren hebben de leden van de BLEU ook een standaardtekst goedgekeurd die zij aan hun gesprekspartners voorleggen als basis voor de onderhandelingen. De Vlaamse regering heeft reeds op 29 juni 1994 haar instemming betuigd met die standaardtekst. Voor nadere toelichting bij de inhoud en de algemene economie van de typetekst in kwestie, verwijst de minister opnieuw naar de omstandige uiteenzetting dienaangaande in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

C. Voordelen van de verdragsrechtelijke inbedding van het internationaal investeringsgebeuren

De minister bevestigt daarop dat de Vlaamse regering in het algemeen erg positief staat tegenover het afsluiten van dergelijke investeringsakkoorden, en dan met name omdat ze extra waarborgen bieden aan Vlaamse investeerders in het buitenland. Buitenlandse investeringen vallen in principe immers onder de toepassing van de wetgeving van het land waar ze gelokaliseerd zijn. Dit betekent dat – zelfs als die nationale wetgeving investeringsvriendelijk is – ze toch steeds eenzijdig door het ontvangende land gewijzigd kan worden, ook in ongunstige zin. Het evidente voordeel van een verdrag bestaat er daarentegen in dat de erin overeengekomen rechten en beschermingsmaatregelen slechts met wederzijdse instemming kunnen worden gewijzigd. Bovendien worden eventuele investeringsgeschillen erdoor onttrokken aan de jurisdictie van nationale hoven en rechtbanken. Het afdwingen van de verdragsrechtelijk vastgelegde verbintenissen kan immers worden toevertrouwd aan internationale instanties. Het moge dan ook duidelijk zijn dat op die manier de risico's die inherent verbonden zijn aan het investeren in landen die potentieel af te rekenen hebben met een min of meer ernstige politieke instabiliteit, substantieel verminderd kunnen worden.

D. Inhoud van de verdragsrechtelijke waarborgen

Dergelijke overeenkomsten hebben derhalve on dubbelzinnig een economische finaliteit. De minister preciseert dat de eerste doelstelling met name bestaat in het aanmoedigen van investeringen door te voorzien in een vrije toegang tot het grondgebied van de verdragspartijen. Als noodzakelijk corollarium daarvan dient evidentierwijze ook de vrije overmaking van de inkomsten uit dergelijke investeringen buiten dat grondgebied gegarandeerd te worden.

De tweede grote betrachting van dergelijke investeringsovereenkomsten sluit hier naadloos bij aan, aangezien ze ook garanties inhouden met het oog op een maximale bescherming van de vreemde investeerder. Bij wege van voorbeeld vermeldt de minister dienaangaande dat de investeerders van de betrokken partijen van dezelfde behandeling genieten als de louter binnenlandse investeerders (het zogenaamde "national treatment"), terwijl ook discriminatie ten opzichte van derde partijen wordt vermeden door het hanteren van de clausule van de meest begunstigde natie ("most favoured nation-clause").

Bovendien verbinden de verdragspartijen zich ook expliciet tot een vergoedingsplicht in geval van onteigenende maatregelen, en creëren deze verdragen een specifiek juridisch kader via hetwelke eventuele geschillen kunnen worden geregeld en dat de investeerder toelaat om zonodig een beroep te doen op internationale arbitrage.

I.2. Schets van het partnerland

Hoewel deze BLEU-overeenkomsten dus op de eerste plaats een economische finaliteit hebben, moge het duidelijk zijn dat ze onmiskenbaar ook steeds – weze het indirect – een politieke component inhouden. Politieke rust en stabiliteit in het gastland zijn immers in niet-geringe mate determinerend voor het al dan niet doorgaan van buitenlandse investeringen. En omgekeerd kunnen directe buitenlandse investeringen tot op zekere hoogte ook mee bepalend zijn voor de socio-economische, en dus politieke stabiliteit van een land. Er is met andere woorden onmiskenbaar sprake van een wisselwerking tussen het economische en het politieke gegeven. Voor een gedegen schets van de politieke en economische achtergronden van het partnerland verwijst de minister de commissieleden dan ook graag naar de memorie van toelichting bij het decreet. In het licht van de daar reeds verschaft gegevens kan de minister zijn verdere toelichting beperken tot een resumé van de meest recente evoluties op politiek en economisch terrein.

A. Recente politiek-institutionele evoluties

Het meest markante politieke feit van de recente periode, is wel dat de in 1998 verkozen president Estrada in januari 2001 de steun van de legerleiding evenals de steun van de bevolking verloor. Teneinde een potentieel bijzonder nefast politiek machtsvacuüm te voorkomen, en op unanieme beslissing van het Filippijnse hoogerechtshof, werd op 20 januari 2001 de vice-presidente, mevrouw Gloria Macapagal-Arroyo, ingezworen als veertiende president van de republiek der Filippijnen. De minister wijst er daarbij nadrukkelijk op dat zulks gebeurde ondanks het feit dat Estrada geen officieel ontslag genomen had uit zijn functie, en nieuwe presidentsverkiezingen ook pas voor 2004 zijn voorzien.

Estrada werd overigens eind april 2001 gearresteerd op verdenking van corruptie. Hij wordt er meer bepaald van beschuldigd de schatkist zowat 3,6 miljard Belgische frank lichter te hebben gemaakt. Bij ongeregelheden tussen aanhangers van Estrada en de politie vielen zeker vier doden. De regering kondigde dientengevolge op 1 mei de

"staat van rebellie" af voor de hoofdstad Manilla. Een aantal prominente oppositiefiguren werd gearresteerd.

Een tweede politiek feit waarmee de Filippijnen in de internationale aandacht blijven is de strijd tegen de separatistische beweging Abu Sayyaf, die ernaar streeft op Mindanao en de andere zuidelijke eilanden van de Filippijnen een onafhankelijke islamitische staat te vestigen. Vooral het gijzelen van westerse toeristen, die dan geruild worden voor harde dollars, heeft deze opstandige beweging onder de aandacht van de internationale pers gebracht. Waarbij de minister zijdelings laat opmerken dat er ook sterke vermoedens bestaan over banden tussen Abu Sayyaf en het Al Qaeda-netwerk van Osama bin Laden.

Een laatste politiek feit dat de minister niet onvermeld wil laten, is dat op 14 mei 2001 verkiezingen plaatsvonden voor het Congres en voor de lokale besturen. Dertien van de vierentwintig senaatszetels en alle 262 zetels voor het Huis van Afgevaardigden waren vacant. De facto kwamen deze verkiezingen neer op een serieuze politieke test voor president Arroyo. Haar bondgenoten behaalden een kleine maar werkbare meerderheid, die zou moeten volstaan om een aantal broodnodige economische hervormingen door te voeren.

B. Recente economische gegevens

Qua economische prestaties wijst minister Van Grembergen erop dat de Filippijnen, sinds de Aziatische valutacrisis van 1997-1998, van de landen in die regio, na Indonesië, het slechtst presteren. Zo zal de economische groei dit jaar waarschijnlijk dalen tot ongeveer 2,5 percent, in vergelijking met 3,9 percent vorig jaar. Waarbij nog dient opgemerkt dat deze al verminderde economische groei dan nog deels ongedaan gemaakt wordt door een inflatie die gestegen is tot 6,9 percent.

Anderzijds wenst de minister toch te benadrukken dat president Arroyo, in tegenstelling tot veel andere Filippijnse politici, wel degelijk een aantal duidelijke beleidsprioriteiten op financieel en economisch vlak heeft geformuleerd. Vermeldenswaard zijn in dat opzicht zeker een voorzichtig begrotingsbeleid, een verbetering van de belastinginning, een versterking van de macht van de centrale bank, het beëindigen van het staatsmonopolie op elektriciteit en een vrij radicale wijziging van de faillissementswet.

Afsluitend haalt de minister nog enige cijfergegevens aan met betrekking tot de handelsrelaties tus-

sen de BLEU en de Filippijnen. In het jaar 2000 voerde de BLEU voor 4,5 miljard frank uit naar de Filippijnen, terwijl voor 5,1 miljard frank werd ingevoerd. En over de periode 1992-1999 nam België de 23ste plaats in onder de buitenlandse investeerders op de Filippijnen. Gronden genoeg dus, om het nu voorliggende ontwerp van decreet tot instemming met het akkoord aangaande bevordering en bescherming van investeringen goed te keuren.

II. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

II.1. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau

Voor de heer Stefaan Platteau staat het belang van internationale akkoorden ter bevordering en bescherming van investeringen – zoals die onder andere door de BLEU worden afgesloten – buiten kijf. Vooral de erin vervatte most favoured nation-behandeling en/of het national-treatment zijn zijns inziens belangrijke instrumenten ter bescherming van de vreemde investeerder. De VLD-fractie staat dientengevolge dan ook vierkant achter de goedkeuring van alle dergelijke akkoorden.

Specifiek voor wat de Filippijnen betreft meent de heer Platteau dat het belang van dit land in de Zuid-Oost-Aziatische context in wezen voor zich spreekt. Het mag dan al waar zijn dat het land enkele jaren terug vrij zwaar getroffen werd door de Aziatische crisis, terwijl ook de door de minister opgesomde recente politieke problemen niet ontkend kunnen worden. Maar in comparatief perspectief gezien is en blijft het al bij al – naar de normen van die regio – een relatief stabiel land. Zo worden er nu minstens reële inspanningen geleverd ter bestrijding van de corruptie, die zo kenmerkend was voor het Marcostijdperk en zelfs het post-Marcostijdperk. Voor de heer Platteau is het dan ook zonder meer de ethische plicht van het Westen om deze inspanningen op alle mogelijke manieren te ondersteunen.

Het is daarenboven ook een land dat een groot markt- en groeipotentieel in zich sluit. Alleen al zijn inwoneraantal, dat naar de 80 miljoen mensen toe neigt (de hoofdstad Manilla op zich telt al bijna evenveel inwoners als heel België), staat daar borg voor. De recente daling van de economische groei zal volgens de heer Platteau dan ook slechts een voorbijgaande fase zijn.

Het is overigens ook een land dat zich erg open opstelt tegenover buitenlandse ondernemingen, en

niet alleen grote ondernemingen. Terzake wijst de heer Stefaan Platteau erop dat de "Foreign Investment Act", zoals gewijzigd in 1994, erg liberaal georiënteerd is. Niet alleen is nu 100 percent buitenlandse eigendom mogelijk in de meest uiteenlopende sectoren, ook de minimumkapitaalvereiste voor buitenlandse bedrijven met vestigingen in de Filippijnen werd verlaagd van 500.000 tot 200.000 US dollar. Dit betekent dat vele KMO's nu eveneens in de mogelijkheid zijn om te investeren op de Filippijnen. Daarenboven richten de Filippijnen zich niet enkel meer op hun traditionele Aziatische en Noord-Amerikaanse partners, ook Europa wordt meer en meer onderkend als een valabele handelspartner.

Dat België en Vlaanderen ten volle hebben ingespeeld op die nieuwe economische opportuniteit in het Verre Oosten verheugt de heer Stefaan Platteau in niet geringe mate. Hij laat opmerken dat minstens twee belangrijke Vlaamse ondernemingen actief zijn op de Filippijnse markt. Bankverzekeraar KBC is er daar een van, producent van voedingsingrediënten Puratos uit Groot-Bijgaarden, deelgemeente van Dilbeek, de andere. Die laatste onderneming heeft in brede kringen misschien wat minder naamsbekendheid, maar onder mensen uit de voedingssector is het wereldwijd een bijzonder gereputeerde onderneming. Naast een commerciële aanwezigheid in meer dan honderd landen heeft ze ook nog eens 46 productievestigingen verspreid over de hele wereld. Zo onder andere bij de Filippijnse hoofdstad Manilla, waar Puratos een aanzienlijk aantal werknemers in dienst heeft in zijn fabriek van basisgrondstoffen voor bakkerijen.

Ook meer typisch "Belgische" ondernemingen, zoals UCB, zijn overigens actief op de Filippijnen. Redenen genoeg dus om deze overeenkomst met volle overtuiging goed te keuren.

II.2. Tussenkomst van de heer Eloi Glorieux

De heer Eloi Glorieux stelt vast dat uit rapporten van diverse instanties moet blijken dat op de Filippijnen een aantal fundamentele mensenrechten niet altijd even goed gerespecteerd worden. Dienaangaande is hij de mening toegedaan dat de statengemeenschap, en in casu iedere afzonderlijke staat of statelijke entiteit, zijn verantwoordelijkheid niet mag afschuiven op de klassieke gouvernementele of niet-gouvernementele internationale organisaties. In deze moet elk integendeel ten volle zijn verantwoordelijkheid opnemen.

In die optiek bezien vormt het nu voorliggende verdrag – hoewel inderdaad hoofdzakelijk econo-

misch gedetermineerd – dan ook een uitstekende gelegenheid om de meest uiteenlopende kwesties (o.a. inzake politieke rechten, sociale rechten, kinderrechten, conflictbeheersing e.d.m.) onder de aandacht te brengen van een potentiële verdragspartner. Voor een al bij al toch vrij kleine internationale actor als Vlaanderen, kan de participatie aan het ratificatiegegeven van verdragen zo ook in meer algemene zin een belangrijk instrument van buitenlands beleid worden.

Ook voor wat de in beginsel louter economische aspecten van het voorliggende verdrag betreft, wijst de heer Glorieux erop dat deze niet geheel politiek neutraal zijn. Terzake vraagt hij dat men er toch ook en vooral oog voor zou hebben dat de uit te voeren investeringen ook in het belang van de lokale bevolking zouden moeten zijn. De ervaring leert immers dat niet alle internationale investeringen per definitie het lot van de lokale bevolking ten goede komen.

III. ALGEMENE BESPREKING : REPLIEK VAN DE MINISTER

In zijn repliek verklaart de minister zich ten volle te kunnen aansluiten bij de diverse door de heer Stefaan Platteau geformuleerde opmerkingen. Het afsluiten van dit type van investeringsbeschermingsakkoorden is voor de beide partijen manifest economisch zinvol, en – doordat zulks de socio-economische stabiliteit van het ontvangende land bevordert – daarmee meteen ook potentieel politiek relevant.

Voor wat dat laatste betreft kan de minister zich trouwens ook terugvinden in de bekommernissen van de heer Eloi Glorieux. Naast het louter economisch gebeuren moeten we in onze buitenlandse betrekkingen ook steeds voldoende oog hebben voor de "human factor". En dan meer in het bijzonder voor de welvaart, het welzijn en het welbevinden van de lokale bevolking, die in haar volle waardigheid erkend en gerespecteerd moet worden.

Dienaangaande neemt de minister zich dan ook voor om, telkenmale als het Vlaams Parlement zijn goedkeuring hecht aan een dergelijk verdrag, een memo met de voornaamste elementen die tijdens de bespreking naar voor zijn gekomen, en dus ook met de voornaamste bekommernissen van de parlementsleden, te bezorgen aan de diplomatieke vertegenwoordiger van de verdragspartner hier te lande. Op die manier kan aan de parlementaire behandeling van het verdragsgebeuren een specifieke

meerwaarde gegeven worden die het louter decreetgevend aspect overstijgt.

IV. STEMMINGEN

IV.1. Stemming over de artikelen

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van 10 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van 10 stemmen.

IV.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van de Republiek der Filippijnen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Manila op 14 januari 1998 en met het proces-verbaal van rechtzetting van 8 september 1999" ten slotte eveneens bij unanimititeit van 10 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Stefaan PLATTEAU Luc VAN DEN BRANDE